

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Nds/2/2018
Identifikačné číslo spisu: 1017200028
Dátum vydania rozhodnutia: 28.06.2018
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1017200028.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: BILLA s.r.o., so sídlom v Bratislave, Bajkalská 19/A, IČO: 31 347 037 , právne zastúpený: SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Šoltésovej 14, IČO: 36 862 711, proti žalovanému: Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Botanická 17, v konaní o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného zo 4. novembra 2016, č. k. 3333/2016, vedenom na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 11S/140/2017, o návrhu žalobcu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti na Krajský súd v Bratislave, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrhu žalobcu na prikázanie veci vedenej na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 11S/140/2017 Krajskému súdu v Bratislave **n e v y h o v u j e .**

Odôvodnenie

1. Žalobca žalobou doručenu Krajskému súdu v Bratislave 9. januára 2017 sa domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného orgánu verejnej správy zo 4. novembra 2016, č. k. 3333/2016, ktorým Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky zmenila rozhodnutie Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy Nitra z 13. septembra 2016, č. k. 1704/2016.

2. Krajský súd v Nitre prípisom doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“) 15. mája 2018 predložil najvyššiemu súdu návrh žalobcu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti na Krajský súd v Bratislave, ktorý bol obsiahnutý v žalobe žalobcu.

3. Krajský súd v Nitre v uvedenom prípise skonštatoval, že v prejednávanej veci predkladá vec najvyššiemu súdu za účelom rozhodnutia o návrhu žalobcu zo 4. januára 2017 a ďalej uviedol, že predmetná žaloba bola adresovaná a 9. januára 2017 i doručená Krajskému súdu v Bratislave, pričom žalobca v nej okrem iného uviedol, že na Krajskom súde v Bratislave prebiehajú ďalšie štyri konania (sp. zn. 5S 114/2016, sp. zn. 5S 212/2016, sp. zn. 2S 152/2016 a sp. zn. 2S 164/2016), ktoré sú skutkovo i

právne obdobné s podanou žalobou v tejto veci.

4. Ďalej krajský súd v Nitre skonštatoval, že z uvedeného dôvodu a z hľadiska vhodnosti, účelnosti, hospodárnosti a rýchlosti konania žalobca navrhol v zmysle ustanovenia § 10 Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 13 ods. 2 Správneho súdneho poriadku a s ustanovením § 85 ods. 3 Správneho súdneho poriadku, aby vo veci rozhodoval Krajský súd v Bratislave, ktorý vo veci začal vykonávať i procesné úkony (vyzval na zaplatenie súdneho poplatku, vyzval žalovaný orgán verejnej správy na vyjadrenie sa k podanej žalobe, ktorej priznal i odkladný účinok) a po ich vykonaní uznesením zo 14. marca 2017, č. k. 5S 4/2017-112 postúpil vec Krajskému súdu v Nitre, bez toho aby bolo rozhodnuté o návrhu žalobcu v podanej žalobe zo 4. januára 2017 na prikázanie veci Krajskému súdu v Bratislave z dôvodu vhodnosti.

5. Krajský súd v Nitre uviedol, že mu bola vec postúpená 24. apríla 2017, pričom bola nesprávne zapísaná do registra 23Sa (sudcovský register) a 29. septembra 2017 bola zapísaná do registra 11S (senátny register). Na základe výzvy Krajského súdu v Nitre zo 14. februára 2018 (ktorá bola doručená právnenému zástupcovi žalobcu 24. februára 2018 podľa č. l. 167 v spise) žalobca 27. februára 2018 zaplatil súdny poplatok z návrhu na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v sume 16,50 eur podľa položky 26 Sadzobníka súdnych poplatkov (II. poplatky za úkony súdov), ktorý je prílohou zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov.

6. Ďalej Krajský súd v Nitre uviedol, že žalovaný orgán verejnej správy sa k návrhu žalobcu na prikázanie veci Krajskému súdu v Bratislave a k dôvodom tohto návrhu nevyjadril v súdom určenej lehote, pričom v oznámení Krajského súdu v Nitre z 15. marca 2018 bol poučený, že ak tak neurobí, bude sa predpokladať, že k podanému návrhu nemá námietky (§ 103 ods. 2 Správneho súdneho poriadku).

7. S poukazom na uvedené skutočnosti, vyplývajúce z predkladaného súdneho spisu, Krajský súd v Nitre v zmysle ustanovenia § 85 ods. 4 veta druhá Správneho súdneho poriadku predložil vec na rozhodnutie o návrhu žalobcu zo 04. januára 2017 na prikázanie veci Krajskému súdu v Bratislave z dôvodu vhodnosti.

8. Krajský súd v Nitre zároveň poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 10Nds/11/2017 z 25. októbra 2017 a v konaní vedenom pod sp. zn. 6Nds/3/2017 z 13. decembra 2017 (týka sa konania vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 5S 212/2016, ktoré žalobca uvádza v podanej žalobe), v ktorých Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodoval o prikázaní veci Krajskému súdu v Bratislave, pričom uvedené konania sa týkali tých istých účastníkov konania a tých istých dôvodov žalobcu na prikázanie veci.

9. Podľa § 85 ods. 3 Správneho súdneho poriadku vec možno prikázať inému správnenému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti. Účastníci konania majú právo sa vyjadriť k tomu, ktorému správnenému súdu by mala byť vec z dôvodu vhodnosti prikázaná, a tiež k dôvodom prikázania.

10. Podľa § 85 ods. 4 veta druhá Správneho súdneho poriadku o prikázaní veci inému krajskému súdu rozhoduje najvyšší súd.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd, ktorý rozhoduje o prikázaní veci inému krajskému súdu (§ 85 ods. 4 Správneho súdneho poriadku) prejednal návrh žalobcu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti na Krajský súd v Bratislave a dospel k záveru, že v posudzovanom prípade nie sú splnené zákonné podmienky pre prikázanie veci z dôvodu vhodnosti.

12. Na úvod najvyšší súd konštatuje, že zásada perpetuatio fori zakotvená v § 9 ods. 1 veta druhá Správneho súdneho poriadku môže predstavovať prekážku riadneho poskytnutia súdnej ochrany v správnom súdnictve a to najmä vtedy, ak by bolo vhodnejšie, aby vec prejednal a rozhodol iný ako

príslušný súd alebo ak by inak príslušný správny súd vo veci nemohol (nebol schopný) konať. Na prekonanie uvedených prekážok slúži procesný inštitút prikázania veci (pozri Češka, Z. a kol. Občanské právo procesní. 1. vydání. Praha: Panorama, 1989, s. 88). Prikázanie veci sa v procesnej teórii označuje aj pojmom delegácia.

13. Podstata prikázania veci (delegácie) spočíva v presune prejednávanej veci z príslušného súdu na iný súd toho istého druhu. Delegácia tak predstavuje výnimku zo zásady zakotvenej v ustanovení § 9 ods. 1 veta prvá Správneho súdneho poriadku, podľa ktorej konanie sa uskutočňuje na tom správnom súde, ktorý je vecne, miestne a kauzálne príslušný. Prikázanie veci na prejednanie inému, než príslušnému súdu, znamená vždy zmenu (presun) miestnej príslušnosti súdu, nikdy nie vecnej alebo funkčnej príslušnosti, tým menej právomoci súdu. Preto súd rozhoduje o prikázaní veci vždy inému súdu toho istého druhu, tej istej inštancie (napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 1. augusta 2011, sp. zn. 4Nd 192/2001).

14. O prikázaní veci môže súd rozhodnúť v ktoromkoľvek štádiu konania po tom, čo bola určená miestna príslušnosť súdu. Delegácia prichádza do úvahy v správnom súdnictve v konaní pred krajským súdom a v konaní pred okresným súdom, nikdy nie v konaní pred kasačným súdom. Jej použitie nie je obmedzené na konania o určitej veci, preto možno tento inštitút využiť v každom správnom súdnom konaní, bez ohľadu na to čo je jeho predmetom.

15. Podľa dôvodov, ktoré k prikázaniu veci (delegácii) inému než miestne príslušnému súdu vedú, rozlišuje procesná teória delegáciu nutnú (propter necessitatem) a delegáciu vhodnú (propter utilitatem). Subdelegácia v Správnom súdnom poriadku nie je upravená.

16. Delegácia vhodná, predstavuje mimoriadny procesný inštitút, preto k prikázaniu veci inému než miestne príslušnému súdu z dôvodu vhodnosti, by malo dochádzať len výnimočne a zo závažných dôvodov, keďže delegácia predstavuje výnimku z ústavne zaručenej zásady, podľa ktorej nikomu nemožno odňať zákonného sudcu a príslušnosť súdu stanovuje zákon. Dôvody pre odňatie veci príslušnému správne súdu z dôvodu vhodnosti musia byť preto natoľko významné, aby dostatočným spôsobom odôvodňovali prelomenie citovaných ústavných princípov (pozri aj uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 27. augusta 2008, sp. zn. 29Nd 227/2008).

17. Ďalej najvyšší súd uvádza, že podľa článku 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu aj sudcu ustanoví zákon. Podstatou práva na zákonného sudcu je, že príslušnosť súdu pre riešenie konkrétnej veci sa musí riadiť vopred stanovenými pravidlami, a že podľa vopred stanovených pravidiel sa musí odohrávať aj pridelenie veci konkrétnemu sudcovi alebo senátu v rámci takto určeného súdu. Zásada zákonného sudcu predstavuje jednu zo základných záruk nezávislého a nestranného súdneho rozhodovania v právnom štáte a podmienku riadneho výkonu tej časti verejnej moci, ktorá bola súdom ústavne zverená. Dodržanie všeobecných zákonných podmienok určenia príslušnosti súdu je zárukou toho, že nedôjde k svojvoľnému určovaniu príslušnosti súdu, ktorého cieľom by mohlo byť ovplyvnenie výsledku súdneho rozhodovania (pozri aj nález Ústavného súdu Českej republiky z 12. marca 2009, sp. zn. III. ÚS 529/08).

18. Ustanovenie § 85 ods. 3 Správneho súdneho poriadku o delegácii vhodnej preto musí byť vykladané reštriktívne a k rozhodnutiu o delegácii vhodnej by mal súd pristúpiť len na základe výnimočných okolností. Z uvedeného vyplýva, že súd pri rozhodovaní o delegácii vhodnej musí byť pevne spútaný základnými zásadami správneho súdneho procesu (právo na spravodlivý proces) a vo svojom rozhodovaní nepripúšťať voluntarizmus, naopak dôsledne prihliadať k mravným, sociálnym a etickým stránkam delegácie (rovnako Jirsa, J., Trebatický, P., Korběl, F. a kol. Občanský soudní řízení. Soudcovský komentář. Kniha I. § 1-78g Občanského soudního řádu. 1. vydání. Praha: JUDr. Karel Havlíček, Havlíček Brain Team, 2014, s. 82). Ak preto existujú pochybnosti o vhodnosti prikázania veci inému správne súdu, musí vedúci princíp práva na zákonného sudcu a príslušný súd vždy prevážiť, a súd nemôže návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti vyhovieť.

19. Dôvody vhodnosti pre prikázanie veci (delegáciu) inému než miestne príslušnému správneému súdu môžu byť v závislosti na predmete konania, účastníkoch konania či iných okolnostiach rôzne. Sú však nimi spravidla také okolnosti, ktoré umožňujú hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie veci iným, než miestne príslušným správneým súdom. Vždy však záleží na individuálnych okolnostiach prejednávanej veci, ktoré súd pri svojom rozhodovaní musí zvážiť a prihliadnuť k nim. V zmysle rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky možno prihliadnuť najmä na mimoriadne pomery účastníka konania, ako sú pohlavie, vek, zdravotný stav, rodinné pomery a pod. (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 9. decembra 2009, sp. zn. I. ÚS 379/09). Obdobne, pomery účastníka konania, ktoré môžu byť dôvodom pre prikázanie veci z dôvodu vhodnosti, vidí aj Najvyšší správny súd Českej republiky najmä v okolnostiach sociálneho a zdravotného charakteru, ktorými sú napríklad starostlivosť o dieťa alebo o bezmocnú osobu, tehotenstvo, zlý zdravotný stav alebo invalidita (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo 6. decembra 2016, sp. zn. 283/2016).

20. Naopak dôvodom na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti nemôže byť nesúhlas s konkrétnym postupom príslušného súdu alebo predpoklad kladného rozhodnutia iným súdom (rovnako Horváth, E., Andrášiová, A. Civilný sporový poriadok. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, s. r. o., 2015, s. 97). Tiež skutočnosť, že miestne príslušný správny súd je viac zaťažovaný, či pomalší vo vybavovaní vecí, je síce objektívnou skutočnosťou, no nemôže byť dôvodom pre prikázanie veci inému správneému súdu z dôvodu vhodnosti. Organizácia súdnictva a vyriešenie personálnych problémov v obsadení súdov je záležitosťou štátu, na ktorom je, aby súdnictvo organizoval tak, aby boli napĺňané princípy práva na spravodlivý proces (nález Ústavného súdu Českej republiky z 30. apríla 2008, sp. zn. III. ÚS 2853/07). Ani samo priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov na žiadosť podľa § 166 ods. 1 Správneho súdneho poriadku nie je dôvodom pre delegovanie veci na správny súd, v ktorom má žalobca bydlisko alebo sídlo (rovnako rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 29Nd 333/2007).

21. Najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozsiahlu rozhodovaciu prax Najvyššieho správneho súdu Českej republiky, v zmysle ktorej bol dôvodom na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti napríklad dlhodobo nepriaznivý stav žalobcu, ktorý zodpovedá plnej invalidite (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 20. apríla 2006, sp. zn. Nad 11/2006), invalidita alebo ťažké zdravotné postihnutie žalobcu (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo 6. decembra 2016, sp. zn. 283/2016, uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 22. mája 2018, sp. zn. Nad 104/2018) taktiež to, že žalobca sa po podaní žaloby presťahoval viac ako 400 km od miestne príslušného správneho súdu a je nemajetný (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo 6. februára 2014, sp. zn. Nad 6/2014). S prihliadnutím na individuálne okolnosti danej veci videl Najvyšší správny súd Českej republiky skutočnosť, že žalobca a všetci navrhnutí svedkovia majú bydlisko v obvode súdu, na ktorý má byť vec delegovaná ako dôvod na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 17. septembra 2015, sp. zn. Nad 225/2015).

22. Naopak nebol podľa Najvyššieho správneho súdu Českej republiky dôvodom na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti sám o sebe trest odňatia slobody žalobcu, a to aj v prípade, ak sa jedná o trest odňatia slobody na doživotie (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 12. apríla 2006, sp. zn. Nad 12/2006), sám o sebe vyšší vek žalobcu (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 13. novembra 2014, sp. zn. Nad 430/2014), nespokojnosť žalobcu s postupom sudcu v konaní o prejednávanej veci (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 8. októbra 2003, sp. zn. Nad 88/2003, zo 6. decembra 2012, sp. zn. Nad 103/2012), očakávanie žalobcu, že iný správny súd bude vo veci rozhodovať pre žalobcu priaznivejšie alebo rýchlejšie - fakticky prednostne (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 23. januára 2013, sp. zn. Nad 3/2013, zo 7. februára 2013, sp. zn. Nad 5/2013, z 12. júna 2013, sp. zn. Nad 24/2013, z 27. novembra 2013, sp. zn. Nad 48/2013, uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 28. novembra 2016, sp. zn. Nad 230/2016) to, že o veci má rozhodovať ten správny súd, ktorý je vo veci žalovaným orgánom verejnej správy (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 28. marca 2013, sp. zn. Nad 97/2012) alebo to, že nepríslušný súd sa v minulosti zaoberal správnu žalobou žalobcu s obdobnou

problematikou (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo 6. júna 2013, sp. zn. Nad 25/2013). Taktiež skutočnosť spočívajúca v rozhodovaní väčšieho množstva skutkovo obdobných vecí (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 30. apríla 2014, sp. zn. Nad 134/2014) či to, že právny zástupca žalobcu má sídlo mimo obvodu miestne príslušného súdu (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 30. marca 2017, sp. zn. Nad 115/2017) alebo to, že žalobca vzniesol návrh na vypočutie svedkov, ktorí majú bydlisko mimo obvodu mieste príslušného súdu, Najvyšší správny súd Českej republiky nepovažoval za dôvody na prikázanie veci inému správneému súdu z dôvodu vhodnosti (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 29. marca 2018, sp. zn. Nad 42/2018).

23. Problematikou delegácie vhodnej sa Najvyšší správny súd Českej republiky zaoberal aj vo viacerých konaniach vo veciach azylu (napr. uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 1. marca 2005, sp. zn. Nad 19/2005, z 22. apríla 2004, sp. zn. Nad 138/2003, uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 22. decembra 2004, sp. zn. Nad 167/2004, uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 19. septembra 2012, sp. zn. Nad 65/2012, uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo 14. novembra 2012, sp. zn. Nad 90/2012).

24. Návrh na delegáciu vhodnú môže podať ktorýkoľvek účastník konania alebo prokurátor (§ 48 Správneho súdneho poriadku). Na rozdiel od Civilného sporového poriadku (§ 39 ods. 2) Správny súdny poriadok umožňuje podať návrh na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti aj súdu. Tento návrh musí byť vždy odôvodnený uvedením skutočností, ktoré k delegácii vhodnej vedú. Taktiež musí byť súčasťou návrhu návrh súdu, ktorému má byť vec prikázaná z dôvodu vhodnosti. Týmto návrhom však nie je delegujúci súd viazaný.

25. K návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti súd vždy vyzve účastníkov správneho súdneho konania aby sa k nemu vyjadrili (Z I s. 504). Ich vyjadrenie k návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti treba chápať ako realizáciu ich procesného práva, ktoré má len konzultatívnu povahu a prikazujúci súd nezaväzuje, aj ak by s delegáciou súhlasili, resp. nesúhlasili všetci účastníci správneho súdneho konania (uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 12. augusta 2007, sp. zn. 25Nd 230/2007). Vyjadrenia účastníkov správneho súdneho konania však majú nemalý význam pre správny súd, ktorý musí pri rozhodovaní o prikázaní veci z dôvodu vhodnosti prihliadať na vhodnosť tohto postupu i z pohľadu pomerov ďalších účastníkov konania (Zahradníková, R. a kol. Civilní právo procesní. 1. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 75). Delegácia totiž nesmie navodiť stav, ktorý by sa v pomeroch niektorého z účastníkov konania prejavil zásadne nepriaznivo; to platí i v správnom súdnom procese.

26. O prikázaní veci z dôvodu vhodnosti rozhoduje súd uznesením (§ 147 ods. 1 písm. a/ Správneho súdneho poriadku). Toto uznesenie by malo vždy obsahovať riadne odôvodnenie a to z toho dôvodu, aby bola vylúčená svojvôľa pri určovaní miestne príslušného správneho súdu, ktorá vedie k porušeniu práva na zákonného sudcu. Podľa najvyššieho súdu je preto nevyhnutné aby každé rozhodnutie súdu, ktoré mení zákonom stanovenú a založenú miestnu príslušnosť súdu bolo preskúmateľným spôsobom odôvodnené (pozri nález Ústavného súdu Českej republiky z 2. marca 2010, sp. zn. IV. ÚS 2488/09). Súd v rozhodnutí musí predovšetkým presvedčivo uviesť, na základe akých skutočností boli konkrétne podmienky pre delegovanie veci naplnené, respektíve nenaplnené. Potreba dôsledného a kvalitného odôvodnenia rozhodnutia o delegácii vystupuje do popredia tým viac v prípadoch, keď niektorý z účastníkov správneho súdneho konania s prikázaním veci nesúhlasí. Súd v tomto prípade musí v odôvodnení rozhodnutia venovať zvláštnu pozornosť a dôkladne reagovať na všetky relevantné námietky (pozri nález Ústavného súdu Českej republiky zo 17. októbra 2017, sp. zn. IV. ÚS 2672/17).

27. Úlohou najvyššieho súdu v tejto veci je posúdiť, či sú dané dôvody pre výnimočné použitie inštitútu vhodnej delegácie a rozhodnúť, či by konanie na Krajskom súde v Bratislave bolo z komplexného pohľadu na vec hospodárnejšie, rýchlejšie a spoľahlivejšie než na miestne príslušnom Krajskom súde v Nitre.

28. Na úvod najvyšší súd uvádza, že procesný postup Krajského súdu v Bratislave v danej veci bol správny a to s poukazom na skutočnosť, že o prikázaní veci inému než miestne príslušnému správneému súdu môže rozhodnúť najvyšší súd len vtedy, ak už bola vyriešená otázka, ktorý správny súd je miestne príslušný (rovnako uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 29. mája 2012, sp. zn. Nad 27/2012). Krajský súd v Bratislave preto nemohol návrh na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti predložiť priamo najvyššiemu súdu. Mohol len dospieť k záveru, že je miestne príslušným správneým súdom v danej veci a vec si ponechať (v tomto prípade by návrh žalobcu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti bol bezpredmetným) alebo k záveru, že nie je miestne príslušným správneým súdom a vec postúpiť miestne príslušnému Krajskému súdu v Nitre. Krajský súd v Nitre mal následne možnosť vec preložiť najvyššiemu súdu v zmysle § 18 ods. 3 Správneho súdneho poriadku, ak by nesúhlasil so svojou miestnou príslušnosťou. O túto možnosť by najvyšší súd Krajský súd v Nitre neprávom pripravil, ak by návrh na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti bol predložený na rozhodnutie priamo Krajským súdom v Bratislave a najvyšší súd by o tomto návrhu rozhodol. Pokiaľ by najvyšší súd považoval prípadný nesúhlas Krajského súdu v Nitre za dôvodný, mohol by určiť, že miestne príslušným správneým súdom na prejednanie veci je Krajský súd v Bratislave a rozhodovanie o delegácii vhodnej v prejednávannej veci by sa stalo bezpredmetným (rovnako uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 9. septembra 2012, sp. zn. Nad 51/2012).

29. Len miestne príslušný správny súd je oprávnený predložiť (podať) návrh na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti, tento návrh prípadne odôvodniť a dodržať zákonný postup podľa § 85 ods. 3 Správneho súdneho poriadku, podľa ktorého účastníci konania majú právo vyjadriť sa k tomu, ktorému správneému súdu by mala byť vec z dôvodu vhodnosti prikázaná, a tiež k dôvodom prikázania. O prikázaní veci môže najvyšší súd rozhodnúť len v prípade, ak je návrh (podnet) na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti predložený miestne príslušným súdom, tak ako to bolo v prejednávannej veci, keď návrh na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti predložil najvyššiemu súdu miestne príslušný Krajský súd v Nitre (tiež uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 28. apríla 2014, sp. zn. Nad 137/2014).

30. Žalobca v návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti uvádza ako dôvody pre delegáciu veci na Krajský súd v Bratislave to, že v súčasnosti medzi žalobcom a žalovaným orgánom verejnej správy prebiehajú na Krajskom súde v Bratislave ďalšie štyri konania (sp. zn. 5S 114/2016, sp. zn. 5S 212/2016, sp. zn. 2S 152/2016, sp. zn. 2S 164/2016), ktoré sú skutkovo a právne obdobné s prípadom, ktorý žalobca popisuje v žalobe v prejednávannej veci. S poukazom na sídlo oboch účastníkov konania v Bratislave by prejednaním veci na Krajskom súde v Bratislave podľa žalobcu v súlade so zásadou hospodárnosti konania taktiež došlo k zníženiu nákladov spojených s uvedeným konaním (napr. k zníženiu nákladov na cestovné). Zároveň by sa zabránilo podľa žalobcu tomu, aby v rovnakom type konaní s obdobným skutkovým a právnym stavom vznikli pri rozhodovaní nedôvodné rozdiely, ktoré by boli zapríčinené tým, že by o veci rozhodol iný krajský súd.

31. Žalovaný orgán verejnej správy sa k návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti do dnešného dňa nevyjadril.

32. Najvyšší súd uvádza, že stanovenie § 85 ods. 3 Správneho súdneho poriadku, predstavuje právnu normu, ktorá explicitne nedefinuje, za akých podmienok súd rozhodne o prikázaní veci z dôvodu vhodnosti na iný správny súd. Uvedené ustanovenie je možné preto považovať za právnu normu s relatívne neurčitou (abstraktnou) hypotézou, teda patrí k právnym normám, ktorých hypotéza nie je určená priamo právnym predpisom, a ktorá tak ponecháva správneému súdu, aby podľa vlastnej úvahy v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého vopred neobmedzeného okruhu konkrétnych okolností. Zákon síce ponechal najvyššiemu súdu širokú možnosť uváženia, avšak táto úvaha musí vždy zodpovedať zisteným skutkovým okolnostiam a musí byť logickým vyústením riadneho hodnotenia skutkových zistení.

33. Najvyšší súd dôvody, ktoré uviedol žalobca v návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti na Krajský súd v Bratislave, posudzoval podľa svojej vlastnej úvahy každý jednotlivito ako aj všetky vo

vzájomnej súvislosti, pričom vzal do úvahy najmä to, že pri posudzovaní splnenia zákonných predpokladov na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti sa spravidla jedná o kombináciu niekoľkých rozhodných skutočností, ktorým súd musí priradiť konkrétnu mieru relevancie a urobiť záver o tom, či tieto podmienky sú spôsobilé priviesť hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie veci iným, než miestne príslušným správny súdom.

34. Najvyšší súd uvádza, že sama skutočnosť, že sídlo, bydlisko alebo miesto podnikania účastníkov správneho súdneho konania sa nachádza mimo obvodu miestne príslušného súdu, nie je natoľko výnimočná, aby v nej bolo možné vidieť dôvod pre prikázanie veci, najmä ak nie je súdu zrejmé, že účastník konania sa nemôže pre nejaké závažné dôvody dostaviť na prejednanie veci na miestne príslušný súd (uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 12. júna 2014, sp. zn. 25Nd 192/2014). To platí i v prípade faktického sídla, bydliska alebo miesta podnikania účastníkov správneho súdneho konania.

35. Tiež skutočnosť, že medzi miestom sídla, bydliska alebo miesta podnikania účastníkov správneho súdneho konania a miestom sídla miestne príslušného správneho súdu existuje väčšia vzdialenosť, alebo je cesta k miestne príslušnému správny súdu spojená s nákladmi na dopravu, nie je bez ďalšieho dôvodom pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti, hoci zaiste ovplyvňuje výšku cestovných nákladov účastníkov správneho súdneho konania (uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 10. januára 2012, sp. zn. 4Nd 405/2011 a sp. zn. 4Nd 319/2011, Najvyššieho súdu Českej republiky zo 16. septembra 2013, sp. zn. 32Nd 192/2013).

36. Ak žalobca v návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti stroho tvrdí, že sídlo žalobcu a sídlo žalovaného orgánu verejnej správy sa nachádzajú mimo územného obvodu miestne príslušného Krajského súdu v Nitre ale v Bratislave, teda v územnom obvode Krajského súdu v Bratislave, čo ovplyvní aj výšku cestovných nákladov účastníkov správneho súdneho konania, s poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd dospel k názoru, že tento dôvod nie je natoľko závažný, aby odôvodňoval prikázanie veci Krajskému súdu v Bratislave z dôvodu vhodnosti, keď navyše žalobca v podanej žalobe a žalovaný správny orgán vo vyjadrení k podanej žalobe zhodne vyjadrili súhlas s tým, aby krajský súd rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania. Za tohto stavu sa najvyššiemu súdu javia návrh žalobcu a jeho zdôvodnenie ako nelogické (aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, senátu Správneho kolégia z 30. októbra 2013, sp. zn. 6Nds/6/2013).

37. Relevanciu nemožno priznať ani skutočnosti, že právny zástupca žalobcu má sídlo v Bratislave, teda v územnom obvode Krajského súdu v Bratislave, keďže situácia, kedy má právny zástupca žalobcu sídlo v obvode iného než miestne príslušného súdu je v správnom súdnom konaní celkom obvyklá. Ak by súd pripustil delegáciu z tohto dôvodu, umožnil by žalobcom v správnom súdnom konaní, aby si spoločne s voľbou svojho právneho zástupcu volili podľa svojej ľubovôle aj miestne príslušný súd, čo by podľa súdu viedlo k neakceptovateľnému prelomeniu ústavného princípu zákonného sudcu a to aj s ohľadom na právo žalovaného orgánu verejnej správy na zákonného sudcu (pozri aj uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 30. marca 2017, sp. zn. Nad 115/2017). Navyše, najvyšší súd zo súdneho spisu zistil, že žalobcu zastupuje advokátske spoločenstvo s viacerými advokátmi, z čoho možno vyvodiť, že na prípadných úkonoch v jednotlivých veciach, ktoré žalobca uvádza ako obdobné veci, sa nemusí nutne zúčastňovať ten istý advokát, ale bude mať k dispozícii aj ďalších substitútov s patričnou znalosťou konkrétnej veci (obdobne nález Ústavného súdu Českej republiky z 11. apríla 2017, sp. zn. I. ÚS 959/17).

38. Rovnako v danej veci podľa najvyššieho súdu nemožno prihliadnúť ani na skutočnosť, spočívajúcu v tom, že žalobca vystupuje vo viacerých typovo obdobných konaniach so žalovaným orgánom verejnej správy na Krajskom súde v Bratislave (pozri aj uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 25. marca 2015, sp. zn. 25Nd 70/2015). Uvedená skutočnosť podľa najvyššieho súdu nie je podkladom pre racionálny záver, že by týmto postupom bolo dosiahnuté hospodárnejšie, rýchlejšie či po skutkovej stránke spoľahlivejšie prejednanie veci než na Krajskom súde v Nitre. Presvedčenie žalobcu o tom, že prejednanie veci na totožnom súde zabezpečí jednotnosť rozhodovania v obdobných skutkových a

právných otázkach je len subjektívnym očakávaním žalobcu, bez konkrétneho odôvodnenia či faktických argumentov a nemôže byť okolnosťou, ktorá odôvodňuje prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti (rovnako aj uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 20. septembra 2017, sp. zn. 26Nd 340/2017). Navyiac, Správny súdny poriadok zakotvuje dostatočné mechanizmy ako predchádzať nejednotnému rozhodovaniu správnych súdov alebo nejednotnosť rozhodovania správnych súdov naprávať (napr. § 20 Správneho súdneho poriadku - sledovanie a vyhodnocovanie právoplatných rozhodnutí správnych súdov najvyšším súdom, prijímanie stanovísk k rozhodovacej činnosti správnych súdov najvyšším súdom, § 22 Správneho súdneho poriadku - rozhodovanie o kasačných sťažnostiach vo veľkom senáte).

39. Ďalej najvyšší súd zdôrazňuje, že miestna príslušnosť v správnom súdnictve sa vo všeobecnosti spravuje sídlom prvoinštančného orgánu verejnej správy, teda miestne príslušným súdom je v zmysle § 13 ods. 1 Správneho súdneho poriadku krajský súd, v ktorého obvode má sídlo orgán verejnej správy, ktorý rozhodol v prvom stupni. Pri rozhodovaní o delegácii je vždy vhodné, aby sa správny súd náležite vysporiadal aj s dôvodmi úpravy miestnej príslušnosti. Pritom je však treba mať vždy na zreteli, že miestna príslušnosť správneho súdu, ktorý má vec prejednať predstavuje zásadu základnú, a prípadná delegácia príslušnosti inému správne súdu je len výnimkou z tejto zásady, ktorú je potrebné vykladať vždy zužujúco.

40. Z dôvodovej správy k Správne súdne poriadku, jej Osobitnej časti, k § 13, vyplýva, že uvedená koncepcia miestnej príslušnosti v správnom súdnictve bola zákonodarcom zvolená z dôvodu procesnej ekonomie, s cieľom prispieť k zrýchleniu správnych súdnych konaní rovnomernejším rozložením nápadu agend na všetky krajské súdy. Prikázanie prejednávanej veci z dôvodu vhodnosti bez závažných dôvodov, by preto bolo popretím úmyslu zákonodarcu, na ktorom vybudoval miestnu príslušnosť v správnom súdnictve.

41. Napokon, podľa najvyššieho súdu, by ani z hľadiska procesnej ekonomie, resp. hospodárnosti, ktorou dôvodí svoj návrh na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti žalobca, delegácia v uvedenej veci nepredstavovala žiadny prínos, keďže rozhodnutie vo veci by sa nestalo procesne jednoduchším ani menej náročnejším. V tejto súvislosti dáva najvyšší súd do pozornosti aj to, že pojem hospodárnosti konania nie je možné vzťahovať len k trovám konania, ktoré vzniknú účastníkom konania, ale je potrebné naň nahliadať z pohľadu celého konania a predovšetkým ho vykladať v úzkej súvislosti s pojmom rýchlosť konania, ako aj inými dôležitými dôvodmi pre delegáciu vhodnú (viď uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 2. februára 2014, sp. zn. Nad 66/2014).

42. Je síce pravdou, že Krajský súd v Bratislave sa už oboznámil s vecou samou a vykonal aj základné úkony v konaní a prejednaním veci pred Krajským súdom v Nitre by sa predĺžil čas rozhodovania o oboznámenie sa s vecou Krajským súdom v Nitre, avšak tento stav bol spôsobený žalobcovým konaním v rozpore s platným a účinným procesným právom, keď podal vedome žalobu na miestne nepríslušný súd, hoci kritériá určenia miestnej príslušnosti Správny súdny poriadok pre danú vec jasne stanovuje. Svojim vedomým konaním (contra legem) sa tak žalobca snažil docieľiť založenie miestnej príslušnosti správneho súdu, ktorý by vec inak nemohlo prejsť a rozhodnúť. Tento postup žalobcu nezodpovedá zmyslu a účelu ustanovenia § 85 ods. 3 Správneho súdneho poriadku, ale naopak predstavuje procesnú obštrukciu, ktorá nepožíva právnu ochranu (R ČR 13/2013).

43. Okolnosti, ktoré žalobca uviedol v návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Krajskému súdu v Bratislave, v podstate spočívajú v strohom konštatovaní, že sídlo žalobcu a sídlo žalovaného orgánu verejnej správy sa nachádzajú v Bratislave, teda v obvode Krajského súdu v Bratislave. Navyše, že žalobca vystupuje vo viacerých typovo obdobných konaniach so žalovaným orgánom verejnej správy na Krajskom súde v Bratislave a prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Krajskému súdu v Bratislave tak zabezpečí jednotnosť rozhodovania v obdobných veciach. Táto argumentácia, podľa názoru najvyššieho súdu, nemá natoľko mimoriadnu a vážnu povahu, aby odôvodňovala výnimku z ústavnej požiadavky, podľa ktorej, nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Na uvedenom nemení nič ani skutočnosť, že žalovaný orgán verejnej správy neprejavil nesúhlas s prikázaním veci Krajskému súdu v

Bratislave.

44. Na záver najvyšší súd uvádza, že Krajský súd v Nitre poukázal aj na dve rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - uznesenie z 25. októbra 2017, sp. zn. 10Nds/11/2017 a uznesenie z 13. decembra 2017, sp. zn. 6Nds/3/2017, v ktorých podľa Krajského súdu v Nitre rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky o prikázaní veci Krajskému súdu v Bratislave z dôvodu vhodnosti, pričom uvedené konania sa týkali tých istých účastníkov konania a tých istých dôvodov žalobcu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti s tým, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v oboch prípadoch vec prikázal Krajskému súdu v Bratislave.

45. Vo vzťahu k uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. októbra 2017, sp. zn. 10Nds/11/2017 najvyšší súd uvádza, že Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe takmer totožných tvrdení žalobcu v návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti len stroho skonštatoval, že z okolností uvedených žalobcom vyplýva, že prikázanie veci Krajskému súdu v Bratislave je v záujme zabezpečenia hospodárnosti konania i jeho zrýchlenia a to bez toho, aby svoj právny názor bližšie zdôvodnil, hoci svojím rozhodnutím zmenil zákonom stanovenú miestnu príslušnosť správneho súdu a prelomil tým základnú zásadu správneho súdneho procesu - právo na zákonného sudcu a súd.

46. Najvyšší súd v uznesení z 13. decembra 2017, sp. zn. 6Nds/3/2017, rovnako, pri takmer totožných tvrdeniach žalobcu v návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti ako v prejednávanej veci, vyvodil, že sú splnené dôvody na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti a to predovšetkým so zreteľom na to, že sídlom oboch účastníkov konania je Bratislava, s prikázaním veci súhlasil aj žalovaný orgán verejnej správy a na Krajskom súde v Bratislave sú vedené ďalšie konania medzi tými istými účastníkmi konania v obdobnej veci. Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti tiež poukázal na skutočnosť, že Krajský súd v Bratislave predtým, ako postúpil vec vykonal v prejednávanej veci procesné úkony, čím taktiež nesporne došlo k založeniu jeho miestnej príslušnosti.

47. Najvyšší súd dodáva, že pre určenie miestnej príslušnosti v správnom súdnictve sú v zmysle § 9 ods. 1 veta druhá Správneho súdneho poriadku rozhodujúce okolnosti v dobe začatia konania. Konanie sa v správnom súdnictve začína doručením žaloby (návrhu) súdu (§ 31 ods. 1 Správneho súdneho poriadku). Ak preto súd skúma miestnu príslušnosť, musí ju posudzovať vždy spätne ku dňu začatia konania a pre prípadné rozhodnutie o miestnej príslušnosti platí, že rozhodujúci je vždy stav konania, kedy bolo konanie začaté.

48. Miestna príslušnosť takto určená trvá až do skončenia konania. Tým sa vyjadruje zásada perpetuatio fori, alebo zásada trvania súdnej príslušnosti, ktorá znamená, že súdna príslušnosť raz určená trvá až do skončenia konania bez ohľadu na neskoršie zmeny okolností, ktoré sú rozhodné pre určenie príslušnosti (tiež uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 10. októbra 2007, sp. zn. Nad 13/2007).

49. Uvedené tvrdenie je navyše v rozpore s najnovšou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej výzva správneho súdu žalovanému orgánu verejnej správy na vyjadrenie sa k správnej žalobe, výzva na zaplatenie súdneho poplatku či priznanie odkladného účinku správnej žaloby nie sú úkony správneho súdu, ktorými môže dôjsť k zmene zákonom stanovenej miestnej príslušnosti správneho súdu (R 7/2018).

50. Na základe uvedeného, podľa najvyššieho súdu, v posudzovanom prípade také závažné a výnimočné okolnosti, ktoré by odôvodňovali prikázanie veci inému než miestne príslušnému súdu z dôvodu vhodnosti, nie sú dané, preto najvyšší súd podľa § 85 ods. 3 Správneho súdneho poriadku návrh žalobcu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Krajskému súdu v Bratislave zamietol, majúc na zreteli, že ak by rozhodol o delegácii veci na iný správny súd, bez toho aby na to boli splnené podmienky podľa § 85 ods. 3 Správneho súdneho poriadku, porušil by tým ústavne zaručené právo zakotvené v článku 36 Listiny základných práv a slobôd, ktorý predstavuje inštitucionálnu záruku práva na spravodlivý proces (nález Ústavného súdu Českej republiky zo 7. októbra 1996, sp. zn. IV. ÚS 222/96).

51. Pre úplnosť súd uvádza, že toto rozhodnutie nebráni v opätovnom podaní návrhu (podnetu) na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti, ak sa zmení procesná situácia, či nastanú nové závažné okolnosti odôvodňujúce tento postup. Opakované podanie žiadosti na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti za totožných procesných a skutkových okolností však predstavuje prekážku veci rozhodnutej (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 28. augusta 2005, sp. zn. 21Nd 127/2005).

52. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.